

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 26. august 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om fornyelse af overenskomster og aftaler for sygeplejersker

[af beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Dispensation fra Folketingets forretningsorden

Et flertal i udvalget (S, V, SF, RV, KF, NB og LA) indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets Forretningsordens § 13, stk. 1, om, at der skal gå 30 dage fra lovforslagets fremsættelse, til det kan vedtages ved 3. behandling.

Flertallet indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets Forretningsordens § 12, stk. 1, således at 2. behandling kan finde sted tidligere end 2 dage efter 1. behandling.

Flertallet indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets Forretningsordens § 8 a, stk. 2, om, at der skal gå 2 dage fra offentliggørelsen af betænkningen, til lovforslaget kommer til 2. behandling

Flertallet indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets Forretningsordens § 13, stk. 1, således at 3. behandling kan finde sted tidligere end 2 dage efter 2. behandling.

2. Ændringsforslag

Der er stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget. Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1, Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 3-5.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, RV og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL, SF og ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 1-3 og 5. Mindretallet vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til ændringsforslag nr. 4.

Et *tredje mindretal* i udvalget (NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med ændringsforslag nr. 5. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1-4.

Et *fjerde mindretal* (LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse*. Mindretallet vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til de stillede ændringsforslag.

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens fremsættelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget noterer, at den socialdemokratiske regering har taget initiativ til et lovindgreb i den igangværende konflikt. Regeringen har oplyst Folketingets partier om, at der ikke er udsigt til en forhandlet løsning mellem parterne.

Venstre konstaterer, at konflikten nu har haft både langvarige og store konsekvenser for patienterne, der bl.a. oplever stadig længere ventelister og overbelægning, mens de har brug for behandling, undersøgelser og pleje og omsorg på sundhedsvæsenets hospitaler og i kommunerne. Venstre bemærker endvidere, at patienter, der venter stadig længere på at blive udredt og behandlet, kan opleve forværring af symptomer og sygdom, ligesom det kan påvirke deres muligheder for at blive raske.

Med lovforslaget foreslår regeringen at ophøje mæglingsskiftet fra forligsmanden fra den 18. maj 2021 til lov. Venstre bemærker, at der i mæglingsskiftet indgår nedsættelse af en lønstrukturkomité, som skal se nærmere på lønstrukturerne i den offentlige sektor. Venstre støtter nedsættelsen af en lønstrukturkomité og ser frem til drøftelserne

af et kommissorium efter anbefaling fra arbejdsmarkedets parter. Venstre støtter, at konflikten bringes til ophør, og vil stemme for lovforslaget.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget er imod regeringens lovindgreb med L 240 og forholder sig stærkt kritisk over for indgrebet i sygeplejerskernes konflikt. Dygtige og dedikerede sygeplejersker, som regeringen har lovprist på pressemøde efter pressemøde gennem hele coronakrisen for at stå i frontlinjen og tage vare på os alle sammen, bliver nu tvunget ud af ligelønsstrejken og tilbage i et i forvejen mast sundhedsvæsen. De er svigtet af den socialdemokratiske regering i samarbejde med højrefløjen. Enhedslisten noterer sig i særlig høj grad, at Dansk Sygeplejeråd klart og tydeligt er vrede over indgrebet efter 10 ugers konflikt.

Enhedslisten er dybt bekymret for konsekvenserne af lovindgrebet med L 240 for sundhedsvæsenets medarbejdere: dem, der flygter ud af branchen, og dem, der bliver tilbage med endnu færre kollegaer, og de studerende, som enten skifter studie nu eller ender med at være ansat i sundhedsvæsenet al for kort tid. Enhedslisten er også dybt bekymret for konsekvenserne for resten af sundhedsvæsenets andre vigtige faggrupper.

Konsekvensen af et presset og udhulet offentligt sundhedsvæsen og velfærdssystem rammer os alle. Vi ser det allerede – f.eks. i ældreplejen, blandt jordemødre, sosu'er og pædagoger – og også blandt sygeplejersker, hvor der aktuelt er 4.700 ubesatte stillinger og store rekrutteringsproblemer. Uden et tilstrækkeligt antal hænder er Enhedslisten dybt bekymret for den behandling og kvalitet patienter i det danske sundhedsvæsen har i vente i de kommende år.

For en socialdemokratisk regering burde det være soleklart, at en stærk velfærd kun kan opretholdes med en retfærdig løn. Alligevel har regeringen valgt at lave et indgreb, som hverken lytter til eller hjælper sygeplejerskerne, og som ikke har én eneste krone med til at løse den ligelønsskrise, som er i gang med at flå vores velfærdssamfund fra hinanden.

Enhedslisten finder det under al kritik, at regeringen anvender et forhandlingsresultat, som medlemmer af DSR har afvist to gange. Det viser klart, at regeringen ingen respekt har for forhandlingsmodellen for det offentlige område, og det kræver, at regeringen kommer med konkrete løsninger på, hvordan modellen udvikles, så fremtidige regeringer ikke i samme omfang kan undergrave strejkeværktøjet i den offentlige sektor.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget kan ikke støtte regeringens hasteindgreb.

Dansk Folkeparti mener, at det er forkert af regeringen at foreslå at ophøje mæglingsforslaget til lov, uden at regeringen reelt har lyttet til sygeplejerskerne og de problemer, de har rejst, herunder problemet med tjenstemandsreformen fra 1969, der er forældet, og problemer i den lønstruktur, der ligger til grund for overenskomstforhandlingerne.

Hvis regeringen havde taget det alvorligt og helhjertet var gået ind i en drøftelse med sygeplejerskerne om ændringer, kunne en lang strejke måske være undgået.

Nu viser regeringen desværre, at den tilsyneladende ikke har taget bekymringerne alvorligt. Det vil sandsynligvis medføre, at det bliver vanskeligere i fremtiden at rekruttere unge til sygeplejerskeuddannelsen og andre områder, der er ramt af de samme problemer.

Dansk Folkeparti ønsker derfor ændringer i den fremtidige struktur for overenskomstforhandlinger på det offentlige arbejdsmarked, som det fremgår af det ændringsforslag som Dansk Folkeparti har stillet til lovforslaget.

Dansk Folkeparti mener desuden, at det er besynderligt og udtryk for en fejlslagen vurdering fra regeringens side, at de partier, der ikke kan stemme for lovforslaget, udelukkes fra at blive inddraget i kommissoriet fra lønstrukturkomitéen og dermed også udelukkes fra forhandlinger om ændringer i strukturen.

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget kan ikke støtte lovforslagets indhold. SF er yderst kritiske over for, at der ikke med lovforslaget afsættes midler til arbejdet i den foreslåede lønstrukturkomité med henblik på at ændre den ulige lønstruktur på det offentlige arbejdsmarked. SF mener, at det er nødvendigt at tage et opgør med den uligeløn, som er blevet skabt igennem årtier i den offentlige sektor og præger de traditionelt kvindedominerede fag. Overenskomstforhandlingerne på det offentlige område i 2021 har understreget, at det ikke er rimeligt at overlade hele problemet med ligeløn til arbejdsmarkedets parter. Der er tale om en forskelsbehandling, som går helt tilbage til tjenstemandsreformen fra 1969, og som derfor også delvis må løses politisk. SF mener, at regeringen og Folketinget bør tage ansvar og afsætte midler til lønstigninger i de fag, som i årtier har ligget for lavt, gennem en ny ligelønslov. SF ønsker en ny ligelønslov, som målrettet vil give lønstigninger til de traditionelt kvindedominerede fag i den offentlige sektor. SF ønsker at afsætte 2 mia. kr. årligt til at skabe et mere lige lønssystem, som skal udmøntes i forlængelse af anbefalingerne fra den i lovforslaget foreslåede lønstrukturkomité og i forhandling med arbejdsmarkedets parter, og partiet har stillet ændringsforslag herom. SF mener endvidere, at det er afgørende, at lønstrukturkomitéens arbejde er forpligtende, og at der således skal indkaldes til politiske forhandlinger hurtigst muligt efter lønstrukturkomitéens afrapportering med henblik på at forsøge at indfri lønstrukturkomitéens anbefalinger.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget forstår i den grad skuffelsen blandt sygeplejerskerne efter så lang en konflikt. Sygeplejerskerne yder hver dag en helt uundværlig indsats i vores sundhedssektor – ikke mindst i det seneste 1½ år, hvor forholdene har været ekstraordinært svære på grund af pandemien.

Når Radikale Venstre stemmer for regeringens lovindgreb, er det, fordi vi ikke ser andre muligheder. Der var

ikke udsigt til en løsning ved forhandlingsbordet. Sundhedsministeren har oplyst, at situationen i sundhedssektoren er alvorlig, og at puklen af udskudte behandlinger, for hver uge strejken fortsætter, forlænges med yderligere 10 uger. Derudover er det Sundhedsstyrelsens vurdering, at operationsstuerne er på halv kraft.

Det vil Radikale Venstre ikke byde patienterne – eller sundhedspersonalet for den sags skyld.

Samtidig mener Radikale Venstre ikke, at det er hensigtsmæssigt at give lønstigninger til udvalgte faggrupper uden om overenskomstforhandlingerne. Den strukturelle ubalance i lønningerne på det offentlige arbejdsmarked gælder ikke kun sygeplejerskerne. Den samme problemstilling gør sig gældende for f.eks. pædagoger, jordemødre og sosu'er.

Radikale Venstre ser frem til anbefalingerne fra den komité om lønstruktur, som indgår i mæglingsforslaget. I mæglingsforslaget er der lagt op til, at komitéen skal tage hensyn til, at løn og ansættelsesvilkår fastsættes i overenskomstsyste­met. Men hvis uligelønnen mellem kvindedominerede og mandedominerede fag i den offentlige sektor er et resultat af en politisk beslutning, mener Radikale Venstre også, at det er en politisk opgave at løse problemet.

Derfor er Radikale Venstre åbne for at finde en løsning uden for de kollektive overenskomster – det kan f.eks. være i forbindelse med en trepartsforhandling, hvor alle parter (regeringen, arbejdsgivere og lønmodtagere) bringer noget til bordet.

Kort sagt vil Radikale Venstre arbejde for, at regeringsindgrebet ikke er en afslutning på en kamp. Det er begyndelsen på et opgør med uligeløn.

Nye Borgerlige

Nye Borgerliges medlem af udvalget anerkender og deler sygeplejerskernes ønske om at få mere i lommen, når de går på arbejde. Derfor ønsker Nye Borgerlige også at sikre dette ved hjælp af de redskaber, som tilfalder Folketinget, altså ved hjælp af lovgivning om skatter og afgifter. Konsekvenserne af Nye Borgerliges økonomiske politik vil give en sygeplejerske ca. 2.500-3.000 kr. mere efter skat om måneden, altså hvad der vil svare til en væsentlig bruttolønstigning. At denne markante forøgelse af nettoindtægten så også kommer alle andre faggrupper til gavn og glæde, er blot et kæmpe plus. Danske lønmodtagere bør have flere af deres egne penge til rådighed, når de går på arbejde. Dette vil løse problematikken om lønstigninger.

Derudover mener vi i Nye Borgerlige, at det er strengt nødvendigt, at regeringen straks påbegynder en markant dialog med regionerne, så de begynder at tage det presserende arbejdsmiljø spørgsmål alvorligt, for ellers frygter Nye Borgerlige, at udfordringerne vokser sig endnu større. Nye Borgerlige ønsker, at sygeplejerskerne på gulvet bliver en central del af dette arbejde. Nye Borgerlige vil også opfordre regeringen til at inddrage Folketinget i denne dialog, og løbende orientere om fremdriften i dette arbejde hos regionerne.

Nye Borgerlige hilser det velkommen, at arbejdsmarkedsparterne ønsker en dybdegående analyse af hele områdets løn-, pensions- og arbejdsforholdsstrukturer, således at

der tilvejebringes et opdateret vidensgrundlag til gavn for alle, der er berørt af dette.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af et *mindretal* (EL, SF og ALT):

Ny paragraf

1) Efter § 3 indsættes:

»§ 01. Forslag til justering af, hvordan konflikter på det offentlige arbejdsmarked fremover kan håndteres, udarbejdes senest den 1. januar 2022.«

[Forslag til justering af arbejdskonflikter på det offentlige arbejdsmarked]

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (DF, SF og ALT):

Ny paragraf

2) Efter § 3 indsættes:

»§ 02. Regeringen indkalder Folketingets partier til forhandlinger om finansiering til lønstrukturkomitéens løsning på problematikken om uligeløn.«

[Forhandlinger om finansiering af lønstrukturkomitéens løsning]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL, DF og ALT):

Ny paragraf

3) Efter § 3 indsættes:

»§ 03. Folketingets partier indkaldes til forhandlinger, når lønstrukturkomitéens anbefalinger foreligger.«

[Folketingets partier indkaldes til forhandlinger, når lønstrukturkomitéens anbefalinger foreligger]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL og ALT):

Ny paragraf

4) Efter § 3 indsættes:

»§ 04. Der afsættes 2 mia. kr. årligt fra 2023 (2021-priser) til udmøntning af lønstrukturkomitéens anbefalinger. Beløbet reguleres årligt i henhold til lønudviklingen.«

[Udmøntning af 2 mia. kr. årligt]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL, DF, NB og ALT):

Til bilag 1

5) I afsnit 2 indsættes inden afsnit 3:

»Et flertal af Folketingets partier har under behandlingen af lovforslaget ønsket, at samtlige af Folketingets partier inddrages i udformningen af kommissoriet.«

[Inddragelse af samtlige af Folketingets partier i udformning af kommissoriet til komitéen om lønstruktur]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med bestemmelsen pålægges regeringen senest den 1. januar 2022 at udarbejde forslag til justeringer af, hvordan konflikter på det offentlige arbejdsmarked fremover kan håndteres.

Forslag til justeringer skal tage højde for de særlige vilkår, som kendetegner flere lønmodtagergruppers muligheder i en konfliktsituation på det offentlige arbejdsmarked, hvor flere arbejdsgrupper, f.eks. ansatte i sundhedsvæsenet, politiet og kriminalforsorgen – bl.a. på grund af behovet for opretholdelse af samfundskritiske funktioner – ikke kan anvende strejkevåbnet i en konfliktsituation på samme måde som lønmodtagergrupper på det private arbejdsmarked.

Regeringen pålægges i forlængelse heraf at præsentere Folketinget for forslag til, hvordan trepartssamarbejdet på det offentlige arbejdsmarked kan justeres med henblik på at afspejle de særlige vilkår, som gør sig gældende på denne del af det danske arbejdsmarked.

Til nr. 2

Med bestemmelsen pålægges regeringen at indkalde Folketingets partier til forhandlinger om finansiering til lønstrukturkomitéens løsning på problematikken om uligeløn.

Til nr. 3

Med bestemmelsen pålægges regeringen at indkalde Folketingets partier til forhandlinger, inden for kort tid efter at lønstrukturkomitéens afrapportering foreligger.

Til nr. 4

Med bestemmelsen pålægges regeringen at afsætte 2 mia. kr. årligt til at skabe et mere lige lønsystem, som skal udmøntes i forlængelse af anbefalingerne fra den i lovforslaget foreslåede lønstrukturkomité og i forhandling med arbejdsmarkedets parter. Beløbet vil årligt blive reguleret i henhold til lønudviklingen. Ændringsforslaget foreslås finansieret af en formueskat på 0,5 pct. på den del af formuer, der overstiger 5 mio. kr.

Til nr. 5

Med det indsatte afsnit vil det fremgå af bilag 1, at et flertal af Folketingets partier under behandlingen af lovfor-

slaget har ønsket, at samtlige af Folketingets partier inddrages i udformningen af kommissoriet.

Det bemærkes, at den pågældende sætning ikke var en del af forligsmandens mæglingsforslag af 18. maj 2021.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 26. august 2021 og var til 1. behandling den 26. august 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har samtidig med fremsættelsen været sendt i høring. Den 26. august 2021 sendte beskæftigelsesministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for sin holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et åbent samråd med udvalget den 26. august 2021.

Beskæftigelsesministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der dannede grundlag for ministerens besvarelse af spørgsmålet.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 24 spørgsmål til beskæftigelsesministeren og 2 spørgsmål til sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som ministrene har besvaret.

Bjørn Brandenborg (S) Bjarne Laustsen (S) fmd. Jan Johansen (S) Jens Joel (S) Kasper Roug (S) Kasper Sand Kjær (S)

Henrik Møller (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Samira Nawa (RV) Kathrine Olldag (RV) Jacob Mark (SF)

Halime Oguz (SF) Jette Gottlieb (EL) Victoria Velasquez (EL) Mai Villadsen (EL) Torsten Gejl (ALT) Hans Andersen (V)

Anne Honoré Østergaard (V) nfmd. Carsten Kissmeyer (V) Morten Dahlin (V) Sophie Løhde (V) Ulla Tørnæs (V)

Bent Bøgsted (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Niels Flemming Hansen (KF)

Birgitte Bergman (KF) Lars Boje Mathiesen (NB) Alex Vanopslagh (LA)

Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	8